

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$6.50. Za Cleveland po pošti, celo leto \$7.50
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland po pošti, pol leta \$4.00
Za Ameriko in Kanado, četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti, četrt leta \$2.25
Za Cleveland in Euclid, po raznašalcih: celo leto \$6.50, pol leta \$3.50, četrt leta \$2.00
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada \$6.50 per year. Cleveland by mail \$7.50 per year
U. S. and Canada \$3.50 for 6 months. Cleveland by mail \$4.00 for 6 months
U. S. and Canada \$2.00 for 3 months. Cleveland by mail \$2.25 for 3 months
Cleveland and Euclid by carrier \$6.50 per year, \$3.50 for 6 months, \$2.00 for 3 months
Single copies 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 278 Fri., Nov. 27, 1942

REV. K. ZAKRAJSEK:

Moje misli o kongresu

Članke o tem predmetu sem napisal in tudi uredništvu Ameriške Domovine poslal, predno smo imeli duhovniški svoj sestanek. Ko je pa duhovščina zavzela svoje stališče do kongresa in sem videl, da sem zadel njih misli, sem mislil, da je bolje, da molčim in prepustim, da gre stvar naprej svojo lastno pot. Toda urednik je pa že imel nastavljen prvi vodni članek in ga priobčil. Članke sem ustavil. Toda dobil sem več pisem od odličnih ljudi, ki hočejo vedeti tudi moje misli. Pa sem se premislil in članke uredniku vrnil, da jih priobči, kakor so bili spisani. Sko-diti kongresu ne morejo, nasprotno samo koristiti, zlasti se kar tako lepo potrjujejo stališče slovenske duhovščine. Tu so!

ALI SEM PROTI KONGRESU?

Nikakor ne morem biti, ker je to moje dete. Nikakor pa ne soglašam s časom, za katerega se je sklical, ne s kratkim časom za priprave in ne z načinom, kako se je napisalo povabilo na kongres.

Že leta 1939 sem o njem govoril v svojih predavanjih in privatnih razgovorih z vodilnimi možmi. Rekel sem že takrat, kongres morate sklicati! Bil sem namreč prepričan, da se sam ne bom mogel več vrniti v Ameriko.

Dokler nisem dobil pisma od ministra Dr. Kreka, sem imel ta le načrt dela in kongresa:

1. Pripravljalni odbor. Najprej setanek vseh tistih ameriških Slovencev, ki se zanimajo za slovensko narodno politiko, ki jo zasledujejo, da jo razumejo, in — kar je glavno — ki so pripravljeni za njo pred vsem DELATI, za njo ŽRTVOVATI čas, denar in svoje zmožnosti. Zato naj bi bil ta setanek odprt sestanek, to je, povabljeni naj bi bili samo potom časopisja vsi, ki smatrajo za svojo dolžnost, da delajo sedaj za rešitev naroda, ne glede kdo so in kaj so. Na tako sklican pripravljalni setanek bi gotovo prišli samo rojaki, ki se zanimajo in ki bodo delali.

Ta setanek naj bi sklicali: za katoliške Mr. J. Grm kot predsednik največje slovenske katoliške organizacije, za nekatoliške Mr. V. Cankar kot predsednik največje nekatoliške organizacije, Mrs. M. Prislid pa za slovensko žensko kot predsednica največje ženske organizacije. Tako bi se nobena stranka ne mogla čutiti zapostavljene ali prezrte.

Ker sem se pa čutil za katoliške nekako merodajnega sebe, da dam iniciativo za ta setanek, za nekatoliške pa sem smatral merodajnega Mr. E. Kristana, ki je še danes idejni vodja te stranke, zato sem pisal Mr. Kristanu, mu predložil svoj načrt in ga prosil sodelovanja. Bil je tako ljubezljiv, da mi je takoj odgovoril in se izjavil, da popolnoma soglaša. Z menoj in je za ta način postopka ter obljubil, da bo pridobil za to povabilo Mr. Cankarja, kakor bom jaz skušal pridobiti Mr. Grma. Toda, ne vem zakaj, predno sem dobil še pismo od Mr. Grma, sem že čital v časopisju, da je imel Mr. Kristan v Chicagu sejo odbora JPO.SS, kjer je moj načrt o kongresu predložil in se je kongres sklical ne tako, kakor je preje pristal, temveč tako, kakor se je. Zakaj je to Mr. Kristan naredil, ne vem. Meni se je zdelo, in se še danes zdi, da ni lojalno postopal, kakor bi moral, ko je pristal na moj predlog.

2. Najprej posebna politična organizacija ameriških Slovencev. Prva naloga tega pripravljalnega odbora, ki bi bil na tem sestanku izvoljen, bi bila — politična organizacija. Sestavil bi načrt celega dela, pred vsem načrt organizacije. Izdelal za vso organizacijo in za vse podružnice pravila in pozval narod na delo. Mr. Rude Trošt naj bi, kakor med zadnjo svetovno vojno, zopet zasedel svoj avto in šel na delo, ker priznati se mu mora, da je zmožen organizator, kakor ga drugega nimamo. Organizacija naj bi bila dvotirna, kakor smo govorili že leta 1939, to je, katoliški naj se organizirajo zase v svoja društva, nekatoliški pa v svoja. Kjer bi pa kazalo, in bi rojaki to hoteli, se pa lahko združijo v eno skupno društvo, ker organizacija kot celota bi bila itak prav za prav ena in enotna.

a) Zakaj pa dvotirno? Zakaj ne skupno?

Če smo možje, moramo videti realno politiko, to je tako, ki računa s obstoječimi dejstvi, ne s fantazijami ali pobožnimi željami, ki dela realno, ne s kako "sladkorno vodo." Dejstvo je, da smo se ameriški Slovenci tekom let razdelili v katoliške in nekatoliške. Tega dejstva nihče s sveta ne bo spravil. Tudi ni danes čas, da skušamo to popraviti. Saj to tudi treba ni. Ta naša razdelitev je tako naravna, da jo najdemo med vsemi narodi, pa je noben ne smatra za nesrečo. Dvotirna politika je sploh potrebna, ker si nobene politike brez dveh strank ne moremo misliti. Tudi Amerika jo ima in vemo, da tudi za njo ni nesreča, temveč potreba demokracije, da je Amerika samo radi te svoje dvotirne politike danes to, kar je, to je največja država na svetu. Torej dvotirnost ne more biti slaba.

Dalje vemo vsi in je dejstvo, da sta Mr. Molek in Mr. Zaitz toliko narodna kakor Mr. Debevec ali Mr. Jerič. Vemo vsi, da ljubimo svoj narod svojo Slovenijo vsi enako, katoliški, in nekatoliški. Vemo da narod obstoja iz obeh,

da imamo toraj vsi iste in enake pravice, da, dolžnosti, delati za svoj narod po SVOJEM PREPRIČANJU, kakor mislimo, da mu najbolj služimo. Vemo pa vsi tudi to, da se pa strogo ločimo v načinu tega dela. Katoliški na pr. pravimo: na verski podlagi, ali kakor se je izjavil naš predsednik Roosevelt: NA NAČELIH KRŠČANSTVA. Nekatoliški pravijo, brez vere, da, nekateri celo: vsako vero proč!

Ali ni že iz tega jasno, da moramo iti dvotirno, vendar pa sporedno. Zato, da ne bo pri našem političnem delu nobenih motenj, nikakega nezaupanja, nikake ljubosumnosti, da bomo šli VSI z vso energijo, pa tudi svobodno na to delo, zato samo dvotirno!

(Pride še.)

BESEDA IZ NARODA**K Slovenskem kongresu — o pisavi Srbohrana — za sporazum med Jugoslavlani**

Slovenski narodni kongres je pred nami in o njem se precej razmišlja. Prav je tako, da se razmišlja; še bolj bi se moralo. Saj bo ta kongres, oziroma bi moral biti nekako ogledalo našega skupnega dela, tu v novi domovini, za našo tamkajšnjo staro domovino, še več, nekak zagovornik in posredovalec našega tamkaj zaslužnega in trpečega naroda; zato je prav, da se razmišlja ter se tako vzbuja zanimanje zanj, kajti od tega odvisi veliko. Lahko se s tem predstavimo širši javnosti, predvsem naši novi domovini Združenim državam ter tako dosežemo za naše rojake veliko, če bomo složni in delavni v tem oziru, a prav lahko pa se tudi osmešimo; osmešimo, ako bomo vse sklepe kongresa lepo pustili v dvorani S. N. Doma, tako kot se je navadno delalo do sedaj in kot se je to zgodilo z isto sejo ali sestankom, ki se je vršil 7. junija t. l. Tudi takrat se je pričakovalo dobrih uspehov in listi so potem naznanili ta dogodek za nov mejnik v življenju ameriških Slovencev, da so pričeli z resnim delom itd. Na vse zadnje se je pa to spremenilo v pravi fiasco.

Do sedaj Slovenci nismo še prav nič resnega pokazali. Pri Pomožni akciji smo se skoro da osmešili, seja 7. junija fiasco, a pri tisti konferenci v Washingtonu z dne 18. septembra, t. l. pa tudi polom za Slovence. Zato skrbimo in glejmo, da bo vsaj kongres uspel, če tudi je bil sklican nekam na historico, pa ne dovolj premišljeno. Oprostite, da se tako izrazim; ampak to je seveda le moje mnenje. Zakaj? Zato, ker sem čital o pripravah in izidu kongresa, ki so ga imeli Srbi, letos na 28. junija.

Slovenci so bili za sklicanje narodnega kongresa, če se ne motim, prvi. Ta slovenski kongres bi se imel vršiti še lansko leto meseca novembra, a so ga voditelji odložili. Ker so se odločili za kongres Slovencev, so se za njimi pa še Srbi in rekli: tudi mi bomo imeli kongres. Pripravili pa so se Srbi za ta njihov kongres tako temeljito in premišljeno, da je bil prava narodna manifestacija. Ali veste kakšno udeležbo so imeli na tem kongresu? Šest tisoč Srbov, delegatov in gostov je prišlo skupaj in na tem kongresu so zbrali okrog deset tisoč dolarjev denarja. Pa je menda v Zed. državah Srbov desetkrat manj kot Slovencev. Ali bomo Slovenci kaj takega dosegli? Jaz želim, da bi jih prekosili, pa jih še najbrže, da kar skoro gotovo, še dosegli ne bomo. Rojaki, Srbi ne besedičijo, ampak delajo. Njih kongres je bil tako organiziran, da je bil res narodni, ter ga ni vodila kakva Pomožna sekcija, ampak srbski narod. Častnim predsednikom je bil izvoljen tukajšnji srbski škof Dionizij, potem pa G. Simo Vrlinič, gl. predsednik S. N. Saveza.

Da so Srbi mojstri, kaže že to, kakršen dan so odločili za svoj kongres: Vidov dan, dan srbske propasti na Kosovem polju, dan, ko je Srb prisegel,

da se mašuje za njemu storjene krivice, dan, ki je za Srbe največji praznik, dan, ko je Gavril Princip oddal ona dva usodna strela v Sarajevu. Na ta dan so oni zborovali, po dobro premišljenih pripravah in zdaj se tudi že kaže vsepovsod sad tega kongresa, v katerem je duh tragedije Kosova.

Naj mi čitatelji in pa zlasti pripravniki slovenskega kongresa oprostite, ko to navajam, ampak zdi se mi prav, da navadam, da ne bodo naši ljudje v domnevi, da so Srbi-kaki revščiki in da so Slovenci bogznakaj. To kar sem zapisal sem čital. Torej k slovenskemu kongresu.

Nisem mislil, da bi se spustil v to stvar in posegal v razmišljanje. Sicer sem večkrat mislil se oglašiti, tako k Pomožni akciji, zlasti ko sem čital zapisnike sej, potem o tisti seji 7. junija, zlasti pa še o tisti konferenci v Washingtonu, pa vselej sem, ali kmalu v začetku, ali pa gredi pisanja prekinil, pa dejal: "Ne, ne bom pisal; kritizirati nočem, hvaliti ne morem." Pa sem vrgel v koš. Za slovenski kongres sem se pa premislil; bom tudi pisal, pa naj bo že kakor hoče.

Moje pisanje glede kongresa ne bo šlo v tisto smer kot druga razmišljanja, pač nekoliko v drugo smer. Saj ni, da bi vsi eno trobili pa ponavljali, je preširok delokrog kongresa ter preveč važen; da bi se omejili na gotove stvari. Slovenski kongres je, ampak jaz bom pisal še o nečem drugem kot o Slovincih. Videli ste, da sem se že nekaj pomudil pri Srbih in tudi zdaj se hočem pomuditi pri tem.

Vem, da bo rekel ta ali oni: Ah, pusti Srbe tam kjer so; zdaj se gre za Slovence. Prav. In kjer se gre za Slovence, gre za Slovenijo, zato je pa važno, da v zvezi s tem omenim Srbe. Pri tem pride važno vprašanje: "Ali nočete Jugoslavijske?" Po večini bi na to vprašanje odgovorili: "Seveda, Jugoslavijsko hočemo, in to močno Jugoslavijsko hočemo." Pravilno, ampak kdo pa ima iniciativo in pa ključ do te Jugoslavijske? Srbi! Brez Srbije ne bo Jugoslavijske. Jugoslavijska in Hrvaški Slovinci? To bo slaba in za Slovence prav nič prida. Nič ne kritiziram brate Hrvate, saj so dobri, ampak preveč brezglavi in pa vihravi; to pa od tod, ker nimajo dobrega vodstva. Srbi so bolj disciplinirani, možati pa premišljeni. Samo v zgodovino pogledajte, pa boste videli, kako je bilo v Hrvaški, a kako v Srbiji.

Slovenski kongres, ki se bo vršil, naj bi poleg drugih stvari, ki so na programu resno vzel v pretrse zadevo ne samo Slovencev, pač pa tudi Hrvatov, predvsem pa Srbov; zadevo kako se združiti v Jugoslavo, in to čim prej tem bolje, kajti stvar je že itak precej kasna, vendar ne še prekasna.

Vem, da bo ta ali oni rekel: "Pa saj smo združeni in mi nimamo nič proti Srbom in še manj proti Hrvatom; le Hrvaški in Srbiji se med seboj preklajajo." Združeni da smo? E, bratje nismo ne, pač pa čezdalje bolj,

lezemo narazen in že prav nevarno postaja, če se ne bomo hitro zavedli utegne biti tako, da Jugoslavijske ne bo več. Moramo se pri tem smejeti in boste rekli: "Atlantski čarter nam to garantira!" Ja, ali mislite, da nas bodo potem Angleži in Amerikanci kar enostavno skupaj segnali kot koštrune v stajo in tja še potem postavili policaje, da bodo pazili na red. Ne, ni verjetno, da bi se toliko brigali za nas, ker je preveč takih okrog, ki bi radi večje kose jugoslovanske pogače.

Jugoslavlani, ali če hočete, Slovinci, Hrvatje in Srbi se morajo prej med sabo temeljito pobotati, opustiti vse prepire in se resno zediniti. Zdaj lezemo narazen in to utegne biti prav usodno za vse tri, najbolj pa za Slovence. Ne zavedamo se nevarnosti, ki nam preti. Vem, da boste oporekali temu, da ni tako. Da bi le ne bilo in jaz bi bil prav rad v zmoti. Prebiram časopise, seveda slovenske, tudi hrvatske in srbske in iz tega jaz sodim, kaj se dela in kam gremo. Vem, da porečete: seveda Srbi delajo trude, oziroma tisti Srbohran razdira in podira slovo, pa Srbi, ko delajo le za Veliko Srbijo, namesto za svobodno Jugoslavijsko. Ne, rojaki, ni tako in ne bodite prehagljivi z sodbo, ki ni pravična. Ne zagovarjam Srbov, imajo svoje napake in niso brez krivde, ampak več za to bodo pa odgovorni Hrvatje in tudi Slovinci. Prav lahko bi vam naštel precej stvari o tem, ampak vzel bi preveč prostora in pa tudi namen tega članka ni, da bi se v to spuščal in razglabljal.

Zadnje čase, zlasti nekaj dni po tisti konferenci v Washingtonu, ste precej čitali o Srbohranu, kako da napada Hrvate in Slovence, ampak nihče od teh, ki so to pisali ali poročali, pa ni nam povedal, kaj ta Srbohran piše, kakšni da so ti napadi in koga se največ tičejo. Rojaki, s tem, ko se reče samo to, da napada, se ne pove prav nič. Narod, ki čita o tem, ve toliko kot preje; le razmišlja pri tem: zakaj Srbi napadajo, koga in v katero smer so obrnjeni ti napadi. S takim postopanjem oziroma pisanjem se ne ustvarja drugega kot sovraštvo in to na obeh straneh. Če hočete res pošten pa iskren boj, oziroma kadar pišete o Srbohranovih napadih, to potem lepo citirajte več ali manj iz članka, v katerem je bil napad in na tisto potem tudi odgovarjajte. To je logično pa pošteno in ljudje bodo potem vedeli, kaj je na stvari.

Ravno po tisti konferenci v Washingtonu, pri kateri so bili zastopniki Slovencev, Hrvatov in Srbov, so bili naši ljudje kaj enostransko poučeni; kar je njim pasalo, to so nam povedali in povedali tako, kot da so Srbi krivi. Pa ni tako. G. Pečki, eden od Srbov, ki so bili tam, je tudi dal svoje poročilo in to poročilo je bilo tako, da bi bilo dobro, da prav potrebno, ko bi ga tudi naši ljudje slišali, oziroma čitali. Tam je G. Pečki povedal nekaj, kar nam Slovincem ni v ponos in to kar je povedal, je podprl z dokazi.

Omenil sem, da prebiram poleg slovenskih listov tudi srbske in hrvatske. Da, od srbskih listov predvsem čitam Srbohran, katerega čitam že precej dolgo vrsto let. Zdaj bo pa gotovo ta ali oni rekel: Aha, režimovec je, v Fotičevi službi je, gotovo ga on plačuje in pa morda še jugoslovanska vlada, da takole vohuni. Ne, rojaki, niti najmanj nisem v službi kogar koli in tudi nikoli bil nisem. Da čitam Srbohrana ni kriv niti malo ne dr. Fotič, ne noben minister in ne sam jugoslovanski kralj Aleksander, pač pa je temu kriva Rusija.

Znano je, da sem bil štiri leta v Rusiji. Ker nisem imel na

Na željo prijatelja Ivana pogrevam tole storjo. Ivan pravi, da je to mojstrska ofenziva na resnico in da zasluži repetiranje, da bi stvar čitali tudi oni, ki je v prvi niso.

Torej tukaj-le je:

Prijatelj Gašper, najstarejši lovec in ribič med Kanado in Mehiškim zalivom, od newyoskih nebotičnikov, pa do San Francisca zlatih vrat, je nekdo doživel izreden dogodek na lovu. V svoji veliki skromnosti pa tega ni hotel obešati na veliki zvon in jaz sem zvedel za vso stvar po velikih ovinkih. Meni se zdi stvar dovolj važna in zanimiva, da jo pribijem v tole kolono, zamera gori ali do-

razpolago slovenskih knjig in časopisov, sem se naučil cirilice, da sem potem mogel čitati ruske liste in knjige. Vrnivši se v Ameriko nisem hotel te cirilice, katere sem se naučil tam na ozemlju Donskih kozakov, vreči za plot, pač pa sem gledal, kje dobim kake ruske liste, da jih čitam, delno radi novic, delno radi cirilice, da jo ne pozabim. Poštne zveze z Rusijo so bile zanič za naročanje listov iz Moskve; pa se mi je nekako ponudila prilika, da sem prišel do Srbohrana. Dopolnel se mi je. Ko sem hotel ob neki priliki, da ga naročim; bilo je v družbi par Srbov, mi ga takoj ponudi dober Srb pa zaveden Jugoslovanc ter pravi: Ni treba, da se naročam. Ako te zanima, ti ga jaz dam mojega. V mojo hišo dohaja dnevno po štiri izvode Srbohrana, ker toliko nas je članov v Srbskem narodnem savezu, katerega uradno glasilo je Srbohran. Daj mi tvoj naslov pa ti ga prepisem nate. Ponudbo sem hvaležno sprejel in čez nekaj dni je prišel dohajati v hišo Srbohran, katerega sem čital večkrat bolj z zanimanjem kot kak slovenski list. Čital sem ga, ko so se vršile v Jugoslaviji razne sprejembe, čital, ko je zadel Jugoslavijsko prva tako velika tragedija, ko je bil umorjen kralj Aleksander; ga čital v drugi tragediji, ko je bila Jugoslavijska poteptana in čitam ga še vedno. In radi tega, ker čisto čitam o napadih Srbohrana na Hrvate in Slovence, se pa oglasim ravno zdaj, ko je pred vrati slovenski kongres.

Hrvate napada pa Slovence, pravijo. Res, da marsikatera pikra pade na račun Hrvatov in sem pa tja tudi na Slovence; ampak marsikatera od teh je, dasi zgoča ampak tudi resnična. Ne podpisem vsega kar piše in se čisto tudi jaz ne strijam; ampak dosti resnice je pa tam in jaz ne vidim tam bog zna kakih napadov. Srbohran je bil ves čas, kar ga jaz čitam, najbolj jugoslovansko zaveden list.

Za Jugoslavijsko je pisal naprej in naprej in tudi več lepega o Slovincih in Hrvatih; toliko, da naši slovenski listi niso nikdar toliko pisali o Srbih. Ko smo odpravili spomenik škofu Baragi v J. K. V. je Srbohran ne samo sprejemal dopise pač pa je tudi sam pisal, lepo pisal o škofu Baragi in vabil Srbe na patriotsko slavnost; slično tudi potem, ko je bil, otvorjen J. K. Vrt. Ne samo to, S. N. S., katerega glasilo je Srbohran, je prispevalo svoj del k spomeniku in vrtu, tako kot so ga dale K. S. K. J., J. S. K. J. in S. D. Z. Zdaj je res obrnil kopito. Pa zakaj? Mar, da Jugoslavije ne mara? Ne! Deliti smo se pričeli; v sekcije smo šli.

Dragi rojaki! 23 let smo bili skupaj v Jugoslaviji in ko jo je zadel katastrofa smo pričeli bita v Rusiji. Ker nisem imel na

li. Sicer je pa prav lahko moglo, če, da prav zdajle Gašper d... ži postavi za kakimi vrhami... bo šlo tole mimo njega, kot... šla oni dan toča mimo Cleve... landa in potem se ne bo tre... odzvati raportu.

Torej pa začnimo v boji... imenu. Ko je bil Gašper... mlad, je bil nekega leta na... jem zapadu. Tam je pora... vsako priliko, da je plašil... jačino po prerijah in šuma... Vse mu je prišlo na mulo... strel, samo ene stvari pa ni... gel dobiti na strel, dasi je... prnel po nji ko junijska v... ca po jutranji rosi in da... bil bivoli ali bizon. Samo... naj bi, si je obljuboval na... vec, potem pa če tudi nika... več.

No, končno mu pa prijate... ski farmer svetuje kraj, kjer... gotovo dobil bivola na sp... party. Farmer mu posodi ko... in naš mimrod zagolopira v... rijo. Ves dan je taval čez... in strn, pa nobene take str... ni uzrl. Ampak trmast in v... lovec ni odnehal. Mraz je b... in pomalem je začel nalet... sneg. Skoro se je že mrazil... Naš lovec je že mislil obrn... proti domu, ko zagleda na... ronku gozda lepega bivola... si je drgnil ušesa ob mogoč... hrastu.

Gašperju je zaplalo sreč... milij na uro, stisnil je konj... s petami in v diru je pogn... proti bivolu. Ta ni bil nič... pri volji za avdijenco, pa j... vtil po preriji, da se je kar... dilo. Pa je bil konjiček n... pet in kmalu je prinesel na... ga lovca bivola za vrat. V d... je Gašper sprožil in bivol je... pravil eleganten salto mort... pa obležal. V istem hipu je... Gašperjev konj stopil v ne... kotanjo in si zlomil nogo. Ga... ga žival! Gašper ni mogel d... gače, da ga je s kroglo v gl... rešil bolečin, ker znano je... si konj zlomljene noge nika... ne popravi.

Potem se pa lovec spravi... bivola in ga hitro odere. Ko... bil s tem gotov, se šele dom... sli, kako bo prišel domov. S... mraz je v tem pritisnil in... doma ponoči si ni upal. Po... kati mora do drugega dne... pa naj prenoči v takem mraz... Pa mu šine v glavo koba pr... sel, da bi bivolova koža pr... dobro služila za prenočiš... Brez nadaljnjega se Gašper... spravi v bivolovo kožo in se... bro ogrne z njo. Ker je bila... gorka, je kmalu zaspal.

Ze proti jutru ga pa zbu... silno tuljenje. Pokuka iz... že in vidi, da se je zbrala ok... bivola čreda gladnih volkov... so vohali okrog kože, da so... šperjur stali lasje pokonci... vojak na paradi. Ampak v... noči je bila koža zmrznila... Gašper je bil varen za nek... časa.

Pa kaj bo zdaj? Ven iz ko... ni smel, tukaj pa tudi ni m... gel ostati vspricho nepovab... nih gostov, ki so prišli na... ket. Misli in premišlja in zop... mu pomaga iz zagate njego... bistra glavica.

Pri odprtini kože čaka... ugodno priliko. Ko priide... dva velika volkova prav do... prline, kjer prijazno trkate... vizite, pograbi Gašper vsake... za rep in močno stisne. No... volkova pa v divji beg. Gašper... trdno drži za repa in ker je... padel svez sneg, je bil v... teri je Gašper pečlari. Slo... lahko drsela po snegu. Slo... ko Elija. Ker je imel Gašper... v roki dva repa, je to upora... kot vajeti in zdaj enega, z... drugega močnejše potegnil k... bi in tako je naravnal je hotel... ni, v katero smer je hotel... naravnal je sani tako, da... drsele naravnost proti domu... Tako se je Gašper pripeljal... mov s to elegantno kočijo r... no za zajterk, ki mu je kaj... bro teknil, bi rekel.

Kaj se je zgodilo z volkom... Well, to sem pa pozabil vpra... šati, to naj pa Gašper sam p... ve.

(Dalje na 3 strani)

ZAKLAD V SREBRNEM JEZERU

la sta z drevesa in smuk-
maj za petdeset korakov
mimo poglavarjev.
kriati se je zgodilo, da sta
rdečkarje, komaj sta
izognila in Franka bi bil
las pohodil, da se ni po-
zavalil v stran.

labor se je kmalu pomi-
leniki so legli spat, le iz
so se donele tožne žalo-
Neopažena sta prilezla
jase in legla za drevo.
aj je pojema, jase je bi-
ma, komaj da sta videla

dem in pogledam, kje
raža," je dejal Droll,
na desno pa spet na levo
nil.

neha rdečkarja ni bli-
že stojijo daleč vsake-
nitke je ugoden.

idži Old Shatterhanda?"

Tamle leži in kar prvi

ik njemu in obleži mir-
njega, kot da si tudi
jetnik! Saj ležijo trdo

la. In ti?"

pa pojdem k Old Fire-
in Winnetouu, ki ležita
daleje v stran."

arno bo!"

bolj nevarno, ko če tule

bo Old Shatterhand ve-
mu prinesel repetirko!"

aj je zaplapolal in ugas-
gozda je prišel rdečkar,
pihal v žerjavico in na-
pljad. Nekaj trenutkov

lena po jasi in med dre-
tisti trenutek sta pora-

ol in Frank ter smuk-

na dogovorjeno me-

se je po dolgem zlek-

Old Shatterhanda, mu

repetirko ter položil ro-

plu, kot da so zvezane.

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

Shatterhand se je na lah-

K SLOVENSKEM KONGRESU
— O PISAVI SRBOBRANA
— ZA SPORAZUM MED
JUGOSLOVANI

(Nadaljevanje z 2 strani)

ti pa vsak zase. In neke sem
videl pisano, da se dela za slo-
vensko republiko, Hrvatje pa
imajo že tam nezavisno oslarijo;
zdaj pa Srbom zamerite, če reče-
jo: če Hrvatje zase, Slovenci
zase, pa delajmo še Srbi zase.
Mar niso do tega upravičeni. G.
Trbuhovič je povedal na tisti
konferenci v Washingtonu, da
kakor hitro je bila Jugoslavija
napadena, so Srbi povabili na
sodelovanje Hrvate in Slovence,
ampak je to bilo odklonjeno.
Potem so pa prišli iz Jugosla-
vije vesti, kako je bila armada
izdana in kdo so bili izdajalci in
kar je bilo še hujše, je bilo to,
kar so počenjali Hrvati z Srbi v
tisti Nezavisni. To in še druge
stvari so šle pa tudi Srbom na
živce; pa je pričelo padati, ampak
ne kot kak neosnovan napad,
pač bolj kot očitek. Takole čit-
tam v Srbobranu z dne 9. okto-
bra t. l.

"Mi Srbi smo ves čas jugosla-
visali in to iskreno jugoslavisa-
li, v veri, da je to dobro, v veri
da je naša rešitev v eni močni
zajednici, v veri, da so nam Hr-
vati in Slovenci najbližji tako po
krvi kot jeziku, v veri, da oni
isto tako mislijo in čutijo. Mi
smo prosili, botrovali, se brati-
li, da sodelujemo skupno in da
se sestajamo skupaj." Takole
in še naprej gre članek, ki je
trpeč očitek Hrvatim in Sloven-
cem. Res je, clevelandski Slo-
venci in še drugi menda že ve-
ste, kako so Srbi radi prišli pa
delali, pomagali pri J. K. Vrtu.
Veliko manjši so bili od Sloven-
cev v Clevelandu, nobenih boga-
tašev med njimi, pa so za Vrt
dali svoj del, dali toliko kot je
bilo določeno. In radi so prišli
na parade; Slovenci jim pa niso
vrnili v tisti meri kot so Srbi
Slovencem. Le kar roko na srce
pa priznajmo: do Srbov ni bilo
iskrenih odnošajev. O Hrvatih
pa sploh ni govoriti; leti so pa
vse odklonili. Bomo videli kako
bo v Jugoslaviji, so dejali. Ta-
ko! Mnogo bi se dalo pisati,
pa naj neham; zašel sem daleč
v stran od kongresa, ampak ni-
sem mogel drugače k temu kar
je danes izjava, ko se delimo, ko
gremo vsak sebi. V čigavo ško-
do? V našo lastno, bratje!

Čas je, da se pričnemo zave-
dati, kaj nas čaka, ako se ne bo-
mo pobotali. Ali res mislite, da
bomo Slovenci lahko zase kova-
li usodo, magari, da imamo res
svojo republiko. Bridko se mo-
tite, če mislite, da bo kak Pri-
morski odbor ali pa magari vsi
Slovenci kos spletkam in vplivu
grofa Sforze pa drugih takih di-
plomatov. Še Jugoslavija se
nam je zdela majhna napram
drugim, pa bo Slovenija kaj na-
pravila sama, tako majhna. Po-
rečete: tega mi nočemo, hočemo
Jugoslavijo, ampak takole pa ta-
kole. Račun brez krčmarja, če
boste delali sami. Slovenci tak
načrt Hrvatje drugačnega, Srbi
pa povsem svojega. Ne bo šlo.

Najbolj poglobljuje na našo re-
šitev je, da se Slovenci z Srbi in
potem s Hrvati temeljito pobe-
tajo; pobota tako, da se pre-
neha z napadi po časopisju, se
prične posvetovanja, da se vse
ugladi, a nato pa JUGOSLO-
VANSKI KONGRES. Tam pa
karte na mizo, pa nekaj prav pa-
metnih in razsodnih glav, pa se
bo rešilo vse stvari, ki so res vi-
talnega pomena za vse tri. Da
si pridobimo Primorje, Gorico,
Trst, Koroško itd. si zato pridobi-
mo Srbe in Hrvate, da nas
podpirajo. Slovenci naj pa
obratno podpirajo Srbe in Hr-
vate, da pride pod novo Jugosla-
vijo tudi ono ozemlje Srbov in
Hrvatov, ki do sedaj ni bilo.

Tako združeni bi pa že nekaj do-
segli tudi napram Sforzi. O ja!
Zdaj, dokler je vojna, bo na ko-
še obljub Jugoslovanom in vsa-
kemu posebej, ker Jugoslavija

se izredno dobro drži; na miro-
vni konferenci bodo pa izbega-
vanja in če ne bomo zedinjeni,
bomo vsi ostali na cedilu. Za
Srbe sem prepričan, da bodo
dobili svojo lastno državo in to
precej večjo kot je bila pred
l. 1914. Bosna in Hercegovina
bo njena, pa še marsikaj dru-
gega, slabo bo za Hrvate, naj-
slabše za Slovence, zato bratsko
spravo z bratom. Ni dvoma, da
če bi se voditelji zavzeli z vso
resnostjo, pa pustili predsodke,
da ne bi uspelo. Zdaj je še čas,
dasi je že bolj pozno, a še se da
rešiti.

Apeliram na Slovenski kon-
gres, da resno vzame to stvar v
roke ter podvzame korake za
zblizanje. Še poudarjam: sami
ne bomo naredili nič, le morda
nekaj obljub bo pa kak prija-
zen nasmešek, drugega pa nič.
Resno tudi apeliram, da se pre-
neha z raznimi natočevanji ta-
ko napram vladi kot nje zastop-
nikom. Če je kaj, vzemite stvar
v roke z vso resnostjo pa pri-
merno temu nastopite, ne pa ti-
ste neosnovane napade, s kate-
rimi ne dokažete nič. Pri reše-
vanju domovine si ne nakopa-
vajte sovražnikov brez potre-
be, delajmo si prijatelje.

Tudi o obliki vlade, ali bo
mornarija ali republika, naj se
ne razpravlja in kar se tiče kra-
lja Petra II., bodite tako dostoj-
ni, da ga ne žalite z tistimi ne-
slanimi opazkami. Srbi imajo
vso vero in spoštovanje do Ka-
radjordjevičev, a mi se pa vsaj
pokažimo, da smo dostojni lju-
dje, da smo res olitani. Saj vas
nihče ne prosi, da se klanjate,
ampak dostojnost rabite. Kaj
bo po vojni Jugoslavija ali mo-
narija ali republika, se danes
ne ve. Jaz bi rekel takole: če bo-
do imeli Angleži svoj vpliv na
Balkanu odnosno v Evropi, po-
tem bo skoro gotovo Jugosla-
vija monarhijska; če pa Rusija ras-
tegne svoj vpliv preko Balkana,
tja do Jadranskega morja, po-
tem pa skoraj gotovo utegne biti
republika. Torej odvisno je od
ta velikih. Nam naj to ne bo
glavno vprašanje, vprašanje in
glavni smoter za nas je samo
res iskreno ujedinjena Jugosla-
vija.

Morda bo kdo rekel; da ni
mogoče, da bi zopet prišlo do
Jugoslavije, iz ozira kar res da-
nes delajo Hrvatje z Srbi. Res
je strašno hudo in utegne biti
tudi maščevanje. Ampak jaz
mislim, da koncem konca pa
morda ne bo tako hudo. Dosti
ljudi bo zdaj pobitih in ostali
bodo v revščini in pomanjkanju,
pa se prav lahko zgodi, da pride
na ruševinah, na pogoriščih, da
na grobovih do pravega pobratimstva. Prav lahko. In če pri-
de do tega, bo res nova Jugosla-
vija, ujedinjena Jugoslavija,
drugačna od prejšnje. Po tej
preiskušnji bodo morda prišli do
spoznanja, kajti vsi trije so
imeli zdaj strašno težko šolo.

Slovenci bodo enkrat za vse-
lej spoznali, kaj so Nemci, kaj-
ti poprej je dosti Slovencev ški-
lilo v Nemčijo; saj je bilo le ti-
sto obračtano, kar je bilo iz nem-
škega, ugleden tisti, ki je znal
nemško itd. Zdaj bodo na Nem-
ce zrli z še drugače sovražnimi
očmi kot nekoč na Turke. Hr-
vatje, ki so drugače dobri, le za-
peljani, bodo sedaj tudi do grla
siti Paveličevih dobrot in neza-
visnega blagoslova, ki je deželo
skoro spravilo na kant. Srbi bo-
do pa tudi v bodoče drugače po-
stopali napram Hrvatim in Slo-

vencem, ker tudi oni bodo spo-
znali, kaj je bilo prav in kaj
napak. Vsi trije so delali napa-
ke in vsi trije se potem tudi
utegnejo pobratiti; pobratili se
bodo pa na bojišču. Mi pa se
dajmo tukaj.

Jože Grdina.

DELO DOBIJO

Steel Improvement
& Forge Co.

ROUGH GRINDERS
PORTABLE GRINDERS
FORGE HELPERS
SHEET TREAD HELPERS
SHEAR HELPERS
TRIMMER DIE SETTERS
SAW OPERATORS
INSPECTORS
PLAČA OD URE

Ta in druga dela so odprta za
vojno produkcijo.Prejšnje izkušnje zaželjene,
toda ne neobhodno potrebne.Ako ste zdaj zaposleni na voj-
nem delu, se ne prijavite.

970 E. 64. St.

(280)

Dobra služba

Sprejme se žensko, ki bi va-
rovala otroka od 7:30 do 4:30.
Oglasite se zjutraj na 1126 E.
79. St., spodaj. (278)

Dobra služba

Ženska, ki bi hotela pomaga-
ti v kuhinji, dobi dobro službo
v restavrantu na 6034 St. Clair
Ave. (278)

MALI OGLASI

Gostilna v najem

Zanesljivi osebi se da gostilno
v najem. Podrobnosti izveste
pri Louis Šemetu, 6507 St.
Clair Ave. (279)

Ugoden nakup

Naprodaj je hiša za dve dru-
žini, vsako stanovanje štiri so-
be, 1384 E. 45. St. Hiša je pra-
zna, se lahko takoj vselite.Hiša za 4 družine, stanova-
nja po 3 in 4 sobe, na E. 47. St.
blizu St. Clair Ave. Proda se
poceni. Vprašajte pri

J. Tisovec

1366 Marguette Rd.

blizu St. Clair Ave. in 55. ceste.
(279)V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI
MOJE UMRLE ŽENE

Mary Poljanec

ki je za vedno zaprla svoje
trudne oči dne 27. nov., 1940.Počijaj v miru in ostani
vsem v blagem spominu, poseb-
no pa meni.

KARL POLJANEC

Cleveland, O., 27. nov., 1942.

CHRISTMAS SEALS

.... Protect Your Home
from Tuberculosis

East 61st St. Garage

FRANK RICH, lastnik
1109 E. 61st St.
HEenderson 9231Se priporoča za popravila in bar-
vanje vašega avtomobila. Delo točno
in dobro.

FR. MIHČIČ CAFE

7114 St. Clair Ave.
ENdicott 93596% pivo, vino, žganje in dober prigri-
zek. Se priporoča za obisk.

Odprto do 2:30 zjutraj

Kraška kamnoseška obrt

15425 Waterloo Rd.

Ivanhoe 2237

EDJINA SLOVENSKA IZDELOVAL-
NIGA NAGROBNIH SPOMENIKOV

RE-NU AUTO BODY CO.

982 East 152nd St.

Popravimo vaš avto in prebarvamo.
da bo kot nov.
Popravljamo body in fenderje.
Welding!J. POZNIK — M. ZELODEC
Glenville 3830.Bistroumna dekleta se uče
stenografije in strojepisjaVedno primanjkuje ekspertnih stenografinj in
strojepisk.Zato se pa vedno več nadarjenih deklet uči steno-
grafije in strojepisja v višjih solah.Ta dekleta se priučijo izobrazbe, ki jim bo koristna
in dobičkanosna za življenje—v kolegiju, v vsakem
podjetju ali profesiji in tudi doma.Vid hraneča svetloba bo napravila vaše učenje in
praksa lažja—bo pomagala vašemu napredku, vam
bo ohranila vaše oči in vaše živce.Pametno je učiti se stenografije in strojepisja—
pametno je tudi preskrbeti si Vid hranečo svetilko.Izberite si Vid hranečo svetilko, dokler
imate še veliko izbero v vzorcih, v
dolgih in pamiznih modelih.Vid hraneče svetilke spoznate
po sledečih pritliklinah

- (A) 100-200-300 watt žarnica v ve-
čini visokih modelih; 150-watt
žarnica v manjših sledečih
pritliklinah.
- (B) Odbijajoča in razširjajoča skleda da
direktno in indirektno luč brez žarenja.
- (C) Široki senčniki z belo podlogo.
- (D) Illuminating Engineering Society listek
za odobritev.

THE ELECTRICAL LEAGUE OF CLEVELAND

SIGHT IS PRICELESS... LIGHT IS CHEAP

PODRUŽNICA ŠT. 14 SLOVENSKE MOŠKE ZVEZE
priredi

LEPO ZABAVO

V NEDELJO, 29. NOVEMBRA

v Turkovi dvorani na Waterloo Rd.

Pričetek ob 3:30 popoldne

Članstvo naše podružnice prav prijazno vabi vse
prijatelje k veliki udeležbi, ker pripravljenega bo za po-
strežbo v vsakem oziru. Vabi ODBOR.

Priglasite vojake za božično številk

Ime in priimek

Služi pri: U. S. Army Navy Marines

Coast Guard Air Corps Merchant Marine.....

Ime in priimek dekleta

Služi kot: Nurse WAAC WAVE

Ime in naslov staršev ali sorodnikov

OPOMBA: Pišite imena razločno. Ni treba pisati vsega vojakovega
naslova, ker se njih naslovi vedno spreminjajo. Zaznamujte samo vojaško
edinico, pri kateri služi, s tem, da napišete v dotični vrsti besedo "da," ali
pa samo črkazje z navadno navpično črto.

Izrežite ta kupon in ga pošljite takoj ali najkasneje do 10. decembra na:
Ameriška Domovina, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

JUNAKINJA IZ ŠTAJRA

PREVEL DR. JOS. JERŠE

"Veličanstvo, zase in za svojo hišo ne prosim ničesar. Naša hiša stoji trdno, ker naši plavci uspevajo in naša trgovina cvete že 200 let; vsak izmed nas ima svoj delež. Tudi ne zahtevamo novih predpravil glede železa in jekla, prosimo le, da se povsod določi enaka cena za surovo železo, tudi za admontske plavce — kljub prelatsu; v tej zadevi smo že na Dunaju potrkali. Ker me moj cesar tako milostivo pozivlja, prosim v svojem kakor tudi v imenu vsega mesta Štajer samo eno: Veličanstvo naj nakloni mestu varstvo v verskih rečeh, varstvo naši cerkvi in šoli, kajti eden izmed državnih stanov nam grenko zavida to, kar imamo, in nam je protipostavno iztrgal, kar je bilo naše."

Nejevoljno mrmranje zabuča tam, kjer stojte prelati. Novoverski evangelijski svetovalci pa žare veselja. — Zapomnite si, oguljene kute in svilnate mocete (oblačilo duhovnih dostojanstvenikov), pobožne farske žlobudre, ki ste včeraj pihali cesarju v ušesa. Vi imate zvišanje in spletke, mi pa imamo Hendelna.

"Kateri državni stan mislite?" vprašuje cesar z nekoliko nagubanim čelom. "Ze vem, Vi mislite duhovski stan, pa mu delate krivico. Prelati vam, kolikor vem jaz, niso skrivili niti lasu. Sicer pa je sedaj v Štajru mir v verskih rečeh in nobena stranka se ne more pritoževati."

"Prelati so nas oropali, Veličanstvo, in bi nas slekli do kože, če bi bili brez kapitala. Naj mi Vaše Veličanstvo odpusti mojo drznost. Vašemu Veličanstvu niso povedali resnice o Štajru, če so Vam rekli, da tu

viada mir, da nima nobena stranka vzroka pritoževati se."

Opat iz Glajnika je prijel za roko opata Helerja, ki je ves razvnet od jeze zaklical: "Kdo ima vzrok pritoževati se, kdo? Mi!"

"Tiho, tiho, gopod oče, Njegovo Veličanstvo naj govori, tiho, sicer izgubimo igro."

Cesar je meril z očmi predrežneža, ki se mu upa ugovarjati. Bo-li treba poklicati stražo? Pa cesarju Matiji, ki se je na turnirju boril za prvo darilo, je tuintam všeč drzna beseda. In oklopniki iz Kaniže hočejo jezdit. Cesar je rekel:

"Gospod Hendel, Vi si upate veliko zahtevati. Mi smo bili in smo vam in vašim tako milostivi, da sploh trpimo tu in v Lincu vašo luteransko šolo in cerkev. Vi ste pred štirimi leti šlo in cerkev, ki jih je cesar Rudolf odpravil, brez našega dovoljenja zopet upostavili. Mi bi vsako uro lahko zopet zaprli šolo, pa tega ne storimo. Kaj hočete še več, gospodje? Vi vendar nimate nikoli dosti."

"Hvala Bogu," je krčevito vzdihnil opat Heler. Verolomci so divje gubancili čela, to ga močno veseli. "Ne boj se," je v goreči pobožnosti molil skoraj na glas, "najzvišenejši cesar, Bog je s teboj, ki ima v svoji roki srca kraljev."

"Najmilostivejši gospod, odpustite!" je rekel mogočni patricij, ne da bi pred cesarjevo nejevoljo trenil s trepalnicami. "Našo latinsko šolo je ustanovil

Vašega Veličanstva oče blagega spomina in bila mu je draga, rekel je, da je blagoslov za deželo. Tega blagoslova nam gotovo noče vzeti Vaše Veličanstvo."

Ko je cesar slišal o svojem

očetu, je nagnil glavo. Da, to je bil cel gospod in vitez, če ga tudi danes zaničujejo nekateri duhovniki, pa je vendarle bil. Nekaj njegove krvi, ki je bila naklonjena novi veri, teče tudi po žilah tega bledega, previdnega moža. Za trenutek je pomislil, potem je prijazneje vprašal:

"Koliko učiteljev imate na vaši šoli, ki jo tako hvalite, in kateri so?"

Opat iz Garstena pravi: "Zapeljivci ljudi so" Duhovniki okoli so ga rotili, naj bo vendar tiho.

"Vodja šole je Egidij Amaršek," pravi Hendel, "podvodja je Tidej, Pomeranec; Tavbenrak je kantor (pevec). Za pridige, ki se govore po Memhardovem zgledu, smo postavili Valentina Langa, najmožnejšega od naših štirih pridigarjev."

"To je veliko ljudi; štirih pridigarjev nimajo niti vaši verski bratje v Lincu; sedaj se mi pa res čudno zdi, kako morete tožiti nad tlačitelji in roparji," meni cesar smehljaje se.

"Veličanstvo govori kakor Salomon," je zdihnil opat Heler. Novoverci so zamrmrali in so se proti njemu obrnili in eden spregovori: "Ne sejejo in ne žanejo in žro naš kruh." To je bil Bertold iz Piraha, ki je pisal sramotilna pisma.

Hendel je rekel: "Veličanstvo, polovica Štajra spoznava novo, očiščeno vero. Od leta 1600., ko so Mavricij in tovariši v ledu in snegu odšli, se je naša številna podvojila in raste od leta do leta. Trije učitelji in štiri pridigarji, to ni veliko za Štajer. Potrebujemo jih več. Veličanstvo Imeli smo svoj čas poleg slavne latinske šole tudi še nemško šolo za preproste otroke, sedaj je nimamo več. Imeli smo cerkev v mestu Štajer, na gori naši očetje in naše matere so pokopane v njenih žalah, sedaj je nimamo več. Imeli smo cerkev in bolnišnico v Štajerdorfu in cerkev v Ajhetu, pa so nam oboje vzeli, ključki leže pri ključarju, cerkvi sta zapuščeni razvalini, pa rajši jih pustite razpasti, kakor pa bi jih

vrnili nam, ki nam gredo po vseh postavah; častiti prelati naj to zagovarjajo. Tri cerkve, ki so že osemdeset let naša last, leže v prahu in razvalinah, imamo samo eno cerkev, kjer je prostora za osemsto ljudi, nas protestantov pa je dva tisoč v mestu in okolici. Kdo nam pomaga k naši lastnini?"

"Laž, lažnivec!" sopiha opat Heler.

"Kdo pomaga nam, nam!"

"Duhovni oče, saj je vendar vse zastoj," prigovarjajo na levi in desni opat iz Glajnika in oni iz Sajtenštetna. — "Dvatisoč — — — potem ste pa šteli tudi otroke v zibelki?" je vprašal zasmehljivo škof Klezel.

"Ne, gospod škof, štel sem samo možje."

"Zdi se nam . . ." je začel cesar in zopet prekinil. "Kdo govori tam-le tako nesposobno glasno?" Cesarica se je prestrašena prekrizala na prsih.

"Veličanstvo, Veličanstvo!" je votlo vršelo po dvorani. "Tiho!" je vzkliknil načelnik cesarjevega spremstva.

"Ne verjemite ničesar, Veličanstvo!" Opat iz Garstena vpije na glas, kakor bi izganjal hudobne duhove. "Ti gospodje ne potrebujejo cerkva. Nam jih je treba. Nam jemljejo našo lastnino, nas teptajo z nogami, Veličanstvo, ne poslušajte tega-le, poslušajte mene."

Tako kliče opat Heler, pahne s komolci od sebe svoje prestrašene prijatelje, podere s svojimi širokimi ramami na tla he-lebardo in moža, ki jo je nosil, zlate skledje-plešejo po tleh, stolniki zaženejo vik in krik, on pa že stoji sredi med preplašenimi dvorniki, ramo ob rami z mogočnim Joahimom Hendelnom, zakliče še enkrat s prerokim glasom, s povzdignjeno maziljeno desnico: "Veličanstvo! Poslušajte me, Veličanstvo, rotim Vas pri ranah Kristovih."

"Govorite mirneje, ne tako glasno!" je rekel cesar vznemirljen. Visoka gospa pa je proseče položila svojo roko na njegovo. Cesar je vprašal milostiveje prelatu ostro zroč v oči:

"Kaj torej, kaj hočete?"

"Našo staro pravdo, najmi-

lostivejši gospod, našo dedščino. Ako ta gospod zahteva predpravil za svojo vero, ki je v Štajru tako tuja kakor Mohamed, potem ne prosim jaz nič drugega kakor pravice za našo vero. Ta gospod trdi, da jih je v Štajru dvatisov njegove vere, pa to ni res. Pravi, da jim je treba šol in cerkva, pa tudi to ni res. Imajo celo palačo za latinsko šolo, katero obiskuje par luteranskih dečkov. Mi imamo samo eno malo na

gori, to jaz komaj še vzdržujem, potrebovali bi pa tri; treba nam je gimnazije, gospodje tu pa nam branijo na vse kriplje, da bi jo zidali. Katoliški otroci podivjujejo in ti gospodje tu so tega krivi."

"Je-li to res, gospod Hendel —?" je preko opata vprašal cesar.

Joahim Hendel stoji tu s prekrizanimi rokami, okoli temnobradatih ustov mu plava zaničljiv nasmeh.

"Veličanstvo," je rekel, "naši šoli je tristo protestantskih otrok iz Štajra in in . . . Pa tudi katoliške sprejema rektor, če le pri Vaše Veličanstvo naj ve, moj stric" — obrnil se je in kazal na srebrnobradatega, za — "ustanovil štipendijdem za protestantovske, za katoliške dečke."

Cesar je pohvalno priklonil glavo. Vse dvorane je zrla

NAZNANILO IN ZAHVALA

S žalostnim in globoko potrtem srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je nemila smrt posegla v našo družino in nam odvzela iz naše srede preljubljeno in nikdar pozabljeno soprogo in mater

Frances Markuzic

ROJENA GLAVAN

ki je po kratki boleznj izdihnila svojo blago dušo in za vedno zatisnila svoje mile oči dne 24. oktobra 1942 v starosti 57 let. Doma je bila iz vasi Strahomer, fara Tomišelj pri Ljubljani. Po opravljeni pogrebni sveti maši v cerkvi sv. Vida smo jo položili k večnem počitku dne 28. oktobra 1942 na Calvary pokopališče.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom prirčno zahvalimo Rev. Andrew Ardreyu za opravljene molitve ob krsti in za spremstvo iz Frank Zakrajšek pogrebne kapele v cerkev in na pokopališče ter za opravljeno sveto mašo in cerkvene pogrebne obrede.

Posebno se želimo prirčno zahvaliti Mrs. Dolenc, E. 63 St., Mrs. Zorc, Varian Ave., Mrs. Strauss, E. 169 St., Mr. Grozdina in Mr. Frank Banich, ki so nam bili v prvo pomoč in tolažbo, ker so nam pomagali na en način ali drugi v teh najbolj težkih in žalostnih dnevih in vsem drugim, ki so nam kaj dobrega storili v tem bledkem času. Enako tudi prirčna hvala vsem, ki so prišli pokropiti, ter vsem, ki so čuli in molili ob krsti ter se udeležili svete maše in pogreba.

Globoko hvaležni želimo izreči našo prirčno zahvalo vsem, ki so v blag spomin pokopni okrasili krsto s krasnimi vencami in sicer: Mr. in Mrs. Frank Glavan in družina, Mr. in Mrs. Louis Zorc in družina, Mr. in Mrs. John Dejak, Mrs. Frank Dejak, Mr. Frank Banich, Mrs. Mary Strauss in družina, Mr. in Mrs. F. Dejak Jr., Mr. in Mrs. J. Oster Jr., Mr. in Mrs. Frank Pike in družina, Mrs. Mary Benčin, in hčere, družina Frank Kozar, Mr. in Mrs. John Jevnik, Mr. John Zakrajšek, in hčere, družina Stella Slosar, Mr. Joseph Dejak, Kalac družina, Mr. in Mrs. Vene, družina Mr. in Mrs. John Flaissman, Mr. in Mrs. Anton Tanko, Mr. in Mrs. John in Ann Gorisek, Employees of National Telephone Supply Co., Night Help at the Ward Baking Co., N. Y. C. R. M. R. A. Employees, Mr. in Mrs. Anton Koren, Mr. in Mrs. Bob Smokel, Mr. in Mrs. Al Knope in Miss Sophie Posch, društvo Carniola Hive št. 493 T. M.

Prirčno se želimo zahvaliti sledečim prijateljem in sosedom, ki so darovali skupni venec: Mr. in Mrs. J. Salomon, Mr. in Mrs. Kromar, Mr. in Mrs. J. Slogar, Mr. in Mrs. E. Salomon, Mr. in Mrs. Peterson, Mr. in Mrs. Kosmerl, Mr. in Mrs. Yurlina, Mrs. Zoric, Mr. in Mrs. Polz, Mr. in Mrs. Leustik, Mr. in Mrs. Hanlon, Mr. in Mrs. Stefancic, Mrs. Mary Skerbec, Mr. in Mrs. J. Salomon Jr., Mr. in Mrs. Simoncic, Mrs. Kranjc, Mr. in Mrs. Jernejcic, Mr. in Mrs. Zabukovec, Mrs. Mary Vidmar, Mr. in Mrs. J. Yarsen, Mr. in Mrs. Dolenc, Mrs. C. Legerski, Mr. in Mrs. T. Zalar, Mr. in Mrs. R. Champa, Mr. in Mrs. Habjan, Mrs. Sraja, Mrs. K. in Mrs. T. Kraich, Mrs. Mally, Mr. in Mrs. A. Slogar Sr., Mrs. Javork, Mr. in Mrs. Zigmán, Mr. in Mrs. Dezelan, Mrs. Klobcic, Mrs. Champa Jr., Mr. in Mrs. Champa, Mrs. Marecic, Mr. in Mrs. Shuber, Mr. in Mrs. F. Pureber, Mr. in Mrs. Zupancic, Mr. in Mrs. Erbenzik. Ravno tako tudi lepa hvala onim, ki so nabirali, za njih trud.

Naša iskrena zahvala naj velja vsem, ki so darovali za svete maše za dušo pokojne, in sicer: Mr. in Mrs. Frank Glavan in družina, Mr. in Mrs. Stanley Zorc, Mr. in Mrs. Louis Zorc in družina, Oster in Dejak družine, Mrs. J. Oster Sr., Mr. in Mrs. Frank Banich, Mr. in Mrs. Rudolph Strauss, Mrs. Anna Grdanc in družina, Mrs. Mary Anton Cizil in družina, Mr. in Mrs. Wontala, Mrs. Rose Funtaric, Mrs. Mary Oster, družina Zelle, Mrs. Anna Gole, sosedje in prijatelji, družina Lovrenc Pavsek, Mr. in Mrs. F. Simon, Mr. in Mrs. Jack Zorc, Miss Alice Erbenzik, Mrs. Agnes Nagode, Mr. in Mrs. Agnes Klemencic, Mrs. C. Skerbec, Mr. in Mrs. Baznik, Mrs. Kaucic, Mrs. Orket, Mr. in Mrs. Japel in družina, Mrs. Anne Thierry, Mr. in Mrs. Ch. Simoncic, Mr. in Mrs. Edward Jerman, Mrs. Erbenzik, Mr. in Mrs. Martin Kerin in družina, Madison, O., Mr. in Mrs. L. Muza, Mrs. Katherine Gerbec, Mrs. Anna Andrus, Mrs. Puric, Mr. in Mrs. H. Zalokar, Mrs. Andrew Gale, Mr. in Mrs. Luke Hodevar, Mr. in Mrs. J. Kodrich, Mr. in Mrs. Joe Simoncic, Mr. in Mrs. Fr. in Mildred Adamic, Mrs. Frances Gerneck, Mr. in Mrs. V. Seitz, Mrs. F. Slabe, Mrs. Molly Novsek, Mrs. Stella Wagner, Mr. in Mrs. Frank Ivancic, Mr. in Mrs. Rudolph Volchansek, družina Znidarsic, Mrs. Anna Sterle, Mr. in Mrs. Dolenc, Mr. in Mrs. J. Stefancic, Mr. Henrich Vucetic, Mr. John Zibert, Mr. in Mrs. John Grozdina, Mr. in Mrs. L. Shuber, Mr. in Mrs. J. Striebar, Mr. Phillip Rastresen, Mrs. Bill Kraustok, družina Seitz, Mr. in Mrs. W. Puchmeyer, Mr. in Mrs. T. Zalar, Mrs. Anna Skok, Mrs. Mary Cesnovar, Turkovich Family, Mr. Steve Hrstina, Mrs. Stella in Tony Slosar, Mr. in Mrs. Prohonic, Mr. in Mrs. Anton Tomcic, družina Krasovec, Debelak Sisters, Mrs. Stella Young, Mrs. Prosack, Mr. George Jenskovc, družina Taucher Jr., Mr. in Mrs. John Hudoklin, družina Leban, Mr. Norman Wagner, Mr. Louis Koren.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago pri pogrebu, namreč: Mr. Anton Koren, Mr. A. Slosar, Mr. Geo. R. Jenskovc, Mr. Frank Banich, Mr. Mirko Kalac, Mr. Stanley Zorc, Mr. Jack Zorc, Mr. Edw. Glavan, Mr. Frank Ivancic, Mr. Frank Kozar.

Našo prirčno zahvalo želimo izreči članicam društva Carniola Hive št. 493 T. M., ki so se udeležili skupne molitve za udeležbo pri sveti maši in za spremstvo do groba.

Prirčno zahvalo naj sprejme tudi pogrebni zavod Zakrajšek Funeral Home za vso vestransko prijazno postrežbo in za lepo urejen pogreb.

Predraga in nikdar pozabljena soproga in mati, zastoj Te sedaj iščejo oči, ker si nas morala že zapustiti in se za vedno ločiti od nas, toda ohranili Te bomo vedno v sladkem spominu, sedaj pa v globoki žalosti nad Tvojo izgubo pošiljamo prošnje k Bogu, da naj Ti podeli večni mir v zasluženem počitku in večna luč naj Ti sveti.

Zalujoči ostali:

VALENTIN MARKUZIC, soprog
FRANCES poročena Sterle in ANGELA, hčere
VALENTIN, Corp. RUDOLPH in Pvt. WILLIAM, sinovi
Corporal FRANK STERLE, zet
Zapušča tukaj tudi zalujočega brata Frank Glavan, v stari domovini pa sestro Ivano in brata Jakoba.

Cleveland, Ohio, 27. novembra 1942.

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

THE MAY COMPANY

V ospredju mode za šolski praznik

DEŠKI LEGGING SETI

Posebnost

14.95

DEŠKE FLANELASTE SRAJCE

V živih Plaids 1.65
in Checks

"Boy Blue" čevlji

3.85

Izključno naši čevlji za dečke
... izdelane iz močnega usnja v črni, rjavi in "antique" barvi. Za udobnost noge, se čevlje primeri potom X-ray.
DEŠKI ČEVLJI... DRUGO NADSTROPJE

Dečki imajo te srajce radi za šolo in za igro na prostem. Izdelane so iz močne flanelne z ovratnikom, ki se obrne; stili z enim ali dvema žepoma. Lepo ukrojene za trajno nošo; 8 do 20.

DEŠKE POTREBŠČINE...
DRUGO NADSTROPJE

Moške, dvojno prsne suknje in gamaše—da je majhni bratec topel vzlic mraza. Ukrojeni iz močnega blaga v "teal" in "camel" barvah. Mere 4 do 8.

Čepice \$1

DEŠKA ODPRAVA...
DRUGO NADSTROPJE

Otroški čevlji! "Ties in Straps" vzorci za vse prilike

ČEDNI ČEVLJI—T-strap ali z "buckle" zaponko na sredi, iz svetlega, lakastega usnja. Za deklice, mere 8½ do 3 3.50

GHILLIE TIE—Z nizkimi petami za mlajše deklice; tan, rdeče ali zeleno usnjeno z obšivi; mere 4 do 9. 4.45

OTROŠKI ČEVLJI... DRUGO NADSTROPJE